

SANTIAGO LLENSA I DE GELCEN

(1911-1974)

Santiago Llena nasqué a Hostalric (la Selva) el dia 9 de novembre de 1911. Era fill d'una família arrelada a la comarca. Per part de la seva mare tenia però parents i interessos a Prada (el Conflent), cosa que contribuï a fer que sempre mantingués uns certs lligams amb la cultura francesa. Feu els seus estudis primaris i mitjans a Barcelona, en part al Col·legi dels Jesuïtes del carrer de Casp i en part a les Escoles Cristianes de la Bonanova, on fou deixeble de Frère Sennen.

Llena ingressà a l'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona l'any 1928. Segons ens conta ell mateix en una de les seves publicacions (6), l'any 1930 convidà a casa seva, a Hostalric, el seu antic mestre, el germà Sennèn, que tenia interès a estudiar la flora de la Selva. Les qualitats de proselitisme de Sennèn, ben conegudes, convertiren el jove estudiant d'Agronomia en un botànic.

L'any 1933 Llensa obtenia el títol d'Enginyer Agrícola a l'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona i començava les seves activitats professionals en l'especialitat forestal. Des de 1934 fou un col·laborador constant en els «Arxius de l'Escola Superior d'Agricultura» (transformats després de 1939 en «Anales de la Escuela de Peritos Agrícolas y Superior de Agricultura», nom que fou modificat encara a partir del vol. II (1942) en «Anales de la Escuela de Peritos Agrícolas y Superior de Agricultura y de los Servicios Técnicos de Agricultura» i d'ençà del vol. VI (1946-47) en «Anales de la Escuela de Peritos Agrícolas y Especialidades Agropecuarias y de los Servicios Técnicos de Agricultura»).

La vida i les activitats de Llensa, com les de tants dels representants de la seva generació, foren greument trasbalsades per la guerra 1936-39 i per les seves conseqüències. De moment, durant la guerra, fugint de la inseguretats que regnava a Barcelona, s'hagué de refugiar a les seves terres del Conflent. Fou en aquesta època quan tingué una relació més intensa amb la Société Botanique de France. (publ. 6 i 7). Quan Llensa tornà a Barcelona l'any 1939 es trobà que el nou règim no li reconeixia el títol d'enginyer agrícola que havia obtingut en temps de la Generalitat. La seva vocació forestal restà doncs truncada. Havent-se lligat amb la indústria igualadina pel seu matrimoni amb Maria Boyer, es veié obligat en endavant a treballar per viure en una tasca diferent de la que vocacionalment havia escollit. Des d'aquell moment, Llensa, que no deixà mai la seva activitat botànica i forestal, l'hagué de reduir, però, a un lloc secundari dins la seva vida.

D'aquesta època són, de tota manera, dues publicacions extenses i importants: la monografia dels *Populus* (9) i la flora d'Hostalric (12). No havent arribat a terme la redacció de la flora comarcal que preparava amb tanta d'illusió Font i Quer, encara ara la publicació de S. Llensa és l'únic document sintètic que posseïm sobre la distribució de les espè-

cies en una contrada d'un interès fitogeogràfic excepcional com és el pla de la Selva.

Després de 1945 l'activitat botànica d'En Llensa se centra en les excursions que fa regularment junt amb una colla d'amics. Un any darrera l'altre dona a conèixer les impressions botàniques i forestals que recull en els seus itineraris pels Pirineus i per les Muntanyes Catalanídiques. Amb les publicacions 13 i 15, que edità ell particularment, S. Llensa ocupa un lloc d'honor entre les persones que reprengueren més aviat l'ús de l'idioma català en les publicacions científiques passats els anys més difícils de la postguerra. Fou també un element constant en totes les activitats col·lectives que emprengueren els botànics catalans des del moment que fou possible un mínim d'acció organitzada.

En els darrers temps de la seva vida En Llensa s'ocupà amb molt d'interès en els estudis micològics. Ja el 1948 apareix una primera publicació seva sobre fongs (16), seguida, anys més tard, per algunes d'altres (26, 27). Un treball de conjunt sobre els bolets catalans restà inacabat a la seva mort. Preparant-lo, S. Llensa havia fet fer per la senyora Davit una sèrie nombrosa de làmines de colors, en les quals són representats molts dels bolets més importants. Llensa esdevingué en els darrers anys un dels determinadors de bolets més capacitats que actuaven a les exposicions de Barcelona, organitzades per l'Institut Botànic, a les de Cabrils, impulsades pel farmacèutic senyor Mena, etc. Era notable, per exemple, el seu coneixement del gènere *Russula*, amb el qual no gaires dels nostres micòlegs s'atreveixen.

En Llensa, home polifacètic, tingué encara d'altres activitats, com a historiador local, etc. Cal ressaltar el seu estudi sobre les antigues unitats agràries catalanes de mesura de superfícies (20).

S. Llensa era membre de la Société Botanique de France des de 1934, de la Institució Catalana d'Història Natural des de 1945, fou també un dels fundadors de la Societat Catalana

de Micologia que es constituí l'any 1973, poc abans de la seva mort. Quan morí, era President de la societat barcelonina d'«Amics dels Jardins» i Cap de la Secció de Botànica del Centre d'Estudis Comarcals d'Igualada.

I per damunt de tot era un home bo i cordial i un company excel·lent, sempre disposat a col·laborar quan feia falta. Morí sobtadament a Barcelona el 12 de juny de 1974.

Els seus amics no l'oblidaran pas.

BIBLIOGRAFIA DE S. LLENSA

1. Un híbrid interessant de suro i alzina: El «*Quercus Morisii*» de Borzi. — Arxius Escola Sup. Agric., nova sèrie, I, 4: 481-489, Barcelona 1935.
2. Estudi monogràfic del «*Pinus Strobus* L.» o pi de Lord Weymouth. — Arxius Escola Sup. Agric., nova sèrie, I, 6: 577-592, Barcelona 1935.
3. La massa forestal del Gresolet. — Arxius Escola Sup. Agric., nova sèrie, II, 1: 145-168, Barcelona 1936.
4. Notícia referent al Pi Larici de Salzmänn i a la seva repartició geogràfica a Catalunya. — Arxius Escola Sup. Agric., nova sèrie, II, 2: 317-326, Barcelona 1936.
5. Noves aportacions a la sistemàtica del Pi Larici de Salzmänn. Consideracions generals sobre la seva dispersió geogràfica. — Arxius Escola Sup. Agric., nova sèrie, III, 2: 495-499, Barcelona 1937.
6. Un grand botaniste qui vient de disparaître: le Frère Sennen (1861-1937). — Bull. Soc. Bot. France 84: 161-176, Paris 1937.
7. Documents systématiques et phytogéographiques sur deux Cistes hybrides: \times *Cistus Ledon* Lamk et \times *C. recognitus* Rouy et Fouc. — Bull. Soc. Bot. France 86: 16-22, Paris, 1939.
8. Consideraciones sobre algunas plantas notables de los alrededores de Hostalrich. — Anales Escuela Peritos Agr. y Sup. Agric. V; 1-2: 27-42, Barcelona 1941.
9. Estudio botánico forestal de los chopos (gén. *Populus*). Ensayo monográfico sobre las choperas de la cuenca inferior del río Tordera. — Anales Escuela Peritos Agr. y Sup. Agric. III, 1-4: 129-295, Barcelona 1943.
10. Sistemática, fitogeografía y utilidad del híbrido \times *Quercus Morisii* Borzi. — Anales Escuela Peritos Agr. y Sup. Agric. III, 1-4: 315-328, Barcelona 1943.
11. La operación de la poda en el pino piñonero (*Pinus pinea* L.): fundamentos técnicos que la justifican y realización práctica de la misma. — Anales Escuela Peritos Agr. y Sup. Agric. IV: 331-340. Barcelona 1944.

12. Inventario razonado de la flora de Hostalrich y su comarca. — Anales Escuela Peritos Agr. y Sup. Agric. V: 121-290, Barcelona 1945.
13. Anotacions botàniques i forestals a una excursió per l'Alt Bergadà. — 20 pàgs., Barcelona 1946.
14. Contribución al estudio científico del Alto Pallars (Pirineo leridano). I. Notas botánico-forestales y excursionísticas. — Anales Escuela Peritos Agr. y Sup. Agric. VI: 267-288, Barcelona 1947.
15. Ressenya d'una excursió al Castell de Farners i al Santuari de Ntra. Sra. d'Argimont. — 18 pàgs., Barcelona 1947.
16. Vocabulario micológico popular de Hostalrich y su comarca. — Anales Escuela Peritos Agr. y Sup. Agric. VII: 153-157, Barcelona 1948.
17. Recuerdos botánico-forestales de tres recientes excursiones por tierras catalanas: I Excursión a las Guillerias (recorrido Sau-El Pasteral); II Excursión a la Sierra de Busa y al santuario de Nuestra Señora de Lord; III Excursión a San Juan de l'Herm, Vallferrera y otros lugares del Pirineo leridano. — Anales Escuela Peritos Agr. y Sup. Agric. VIII: 177-226, Barcelona 1949.
18. El faig en una nova localitat de Catalunya. — Butlletí Inst. Catalana Hist. Nat. 37: 74-75, Barcelona 1949.
19. Nuevas aportaciones sobre la Flora y la Selvicultura de la comarca de Pallars Sobirà (Pirineo leridano). — Anales Escuela Peritos Agr. y Sup. Agric. IX: 169-192, Barcelona 1950.
20. Breve historia de las medidas superficiales agrarias de la antigüedad y estudio particular de aquellas cuyo uso es tradicional en Cataluña. — Anales Escuela Peritos Agr. y Sup. Agric. X: 65-128, Barcelona 1951.
21. Hallazgos botánicos e impresiones forestales correspondientes a nuestras excursiones por el Pirineo leridano (años 1951 y 1952). Anales Escuela Peritos Agr. y Sup. Agric. XII: 69-104, 4 pàgs. fot., Barcelona 1953.
22. Plantas recolectadas en los puertos de Tortosa-Beceite y en el Pirineo catalán-aragonés. Collect. Bot. IV: 125-130, Barcelona 1954.
23. Consideracions sobre la flora i la vegetació dels encontorns d'Igualada. — Publ. Centre Est. Comarc. Igualada, 37 pàgs., 1955.
24. Un interesante recorrido botánico-forestal por la alta cuenca del río Noguera de Cardós (Pirineo leridano). — Anales Escuela Peritos Agr. y Sup. Agr. XIII: 389-407, 4 pàgs., fot., Barcelona 1955.
25. Recuerdo de la gran catástrofe ferroviaria ocurrida entre Hostalrich y Breda (7 de octubre de 1863) (en collab. amb J. Coll Castanyer). — An. Inst. Est. Gerund. XVII: 407-417, Girona 1965.
26. Glossari de noms populars dels bolets a Hostalric. — Collect. Bot. VII: 637-651, Barcelona 1968.
27. Bolets de les rodalies d'Igualada. — Publ. Centre Est. Comarc. Igualada, 71 pàgs., Barcelona 1970.

O. DE BOLÒS